

Instrucció 1/2010, relativa a l'aplicació del Programa Marc d'Intervenció en Violència de Gènere

L'entrada en vigor de la *Llei Orgànica 1/2004 de 28 de desembre sobre mesures de protecció integral contra la violència de gènere*, va provocar un increment exponencial dels interns condemnats per aquesta tipologia delictiva. Per aquest motiu, la Direcció General de Recursos i Règim Penitenciari va elaborar i dictar la Instrucció 2/2006 de 16 maig de 2006 amb la que regulava el *Programa Marc de Violència Domèstica*, traçant les línies generals de la intervenció en aquesta matèria i estenent aquest abordatge de forma programàtica i generalitzada a totes les presons catalanes.

Posteriorment a la Instrucció 2/2006, succeeixen dos esdeveniments que provoquen la necessitat d'actualitzar els continguts del programa: es van presentar les conclusions de la *Comissió d'Experts per l'Estudi de les Mesures de Prevenció de la Reincidència en delictes greus* (constituïda pel Departament de Justícia per resolució JUS/2362/2007, DOGC n.4937, de 24 de juliol) i es va aprovar la *Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*, del Parlament de Catalunya.

Així, del concepte més exhaustiu de *violència domèstica* s'ha evolucionat cap el concepte de *violència de gènere*, ja que el legislador ha estimat necessari un tractament diferenciat d'aquestes altres formes de violència, la qual cosa ja quedava reflectida a la *Llei orgànica 1/2004 de 28 de setembre, sobre Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere*, que defineix la violència de gènere com: "un il·lícit penal consistent en la violència física i psíquica que sobre una dona exerceix un home (mai una altra dona) que sigui o hagi sigut el seu cònjuge o hagi estat lligat a ella per anàloga relació d'afectivitat, tot i no haver conviscut".

A la *Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*, es defineix la *violència masclista* com "la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat".

Així doncs, actualment existeix una clara distinció legal i de marc teòric pel tractament entre els delictes de *violència domèstica* i la *violència de gènere* pròpiament. D'aquesta manera es precipita la necessitat de fer una revisió del fins llavors vigent *Programa Marc de Violència Domèstica* per reformular-lo i adaptar-lo, a banda dels continguts de la nova llei i a les propostes de la comissió d'experts, a d'altres canvis normatius, tècnics i d'innovació i progrés en els abordatges i intervencions.

Durant l'any 2009 es va dur a terme una tasca de revisió i ajust de la intervenció en aquest àmbit que ha comptat amb una sèrie de fases de consulta, assessorament i correcció, i que han donat com a resultat el nou *Programa Marc de Tractament en Violència de Gènere*. Algunes de les qüestions més rellevants que inclou aquest nou programa marc són: l'avaluació dels infractors en violència de gènere a través de les escales de valoració RisCanvi, la nova estructura de la intervenció mitjançant el disseny de projecte curricular únic de l'àmbit de la rehabilitació, l'ajust al protocol de les ordres de protecció a la víctima, les mesures d'excarceració d'interns amb alt risc de reincidència delictiva en violència de

gènere, la derivació a recursos assistencials externs, i l'assenyalament de criteris d'avaluació de l'execució del programa.

Aquest programa marc pretén ajustar-se a les necessitats d'intervenció de la *violència de gènere* i, pel que fa als delictes de *violència domèstica*, es preveu fer versions del programa marc de caire més individualitzat, que adaptin els continguts a les situacions d'aquests interns o internes, o bé incloure'ls en d'altres grups d'intervenció especialitzada en l'àmbit de la violència que siguin més idonis a les seves característiques.

Es per això que, amb la reformulació del nou programa marc de tractament de la violència de gènere, es considera adient dictar aquesta Instrucció. Per tant, s'acorda:

PRIMER.- Amb caràcter general a tots els centres penitenciaris de Catalunya, s'han d'aplicar les recomanacions contingudes en el *Programa Marc de Tractament en Violència de Gènere* de gener de 2010, elaborat per la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat d'aquesta Direcció General de Recursos i Regim Penitenciari, i que s'annexa a la present Instrucció.

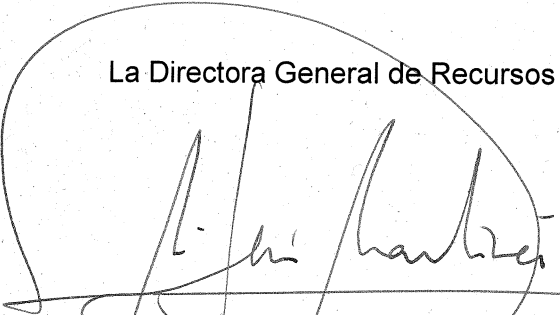
SEGON.- En rebre aquesta Instrucció se n'ha d'acusar recepció a la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat de la Direcció General de Recursos i Règim Penitenciari.

TERCER.- Aquesta Instrucció s'ha de llegir en la primera reunió del Consell de Direcció que tingui lloc després de rebre-la en el centre penitenciar, perquè se'n tingui constància i se'n prengui coneixement i se n'ha de donar la difusió en els termes establerts a l'article 13.2.d) 2) del Reglament d'organització i funcionament dels serveis d'execució penal a Catalunya, aprovat pel Decret 329/2006, de 5 de setembre.

QUART.- Es deroga de forma expressa la Instrucció 2/2006, relativa a l'aplicació *Programa Marc de Violència Domèstica*, de data 16 de maig de 2006, d'aquesta mateixa Direcció General de Recursos i Règim Penitenciari.

Aquesta Instrucció entra en vigor el dia 1 de desembre de 2010 a tots els centres penitenciaris de Catalunya.

La Directora General de Recursos i Regim Penitenciari

M. Jesus Martinez Enciso
Barcelona, 15 de novembre de 2010